

„Majd ha hazajössz megbeszéljük ezt a dolgot.” – Elhallgatott történetek egy 1965-1967 között keletkezett levélgyűjteményben

Homovics Panna

DE BTK Néprajztudományi és Muzeológiai Intézet

panna.homovics@gmail.com

Előadásomban egy debreceni pár levélgyűjteményét vizsgálom, amely 1965-1967 között keletkezett, abban a két évben, amikor a pár férfi tagja a kötelező sorkatonai szolgálatát teljesítette Budapesten. Az ún. ego-dokumentumok (naplók, levelezések stb.) vizsgálata által az egyén szemszögén keresztül láthatunk rá egy korszakra, élethelyzetre. Saját vizsgálatom során arra helyeztem a fókusz, hogyan jelenik meg ezekben a szövegekben a személy hiánya, hiszen a fiatalember erre a két évre kikerült az általa megszokott lokális közösségből és egy meglehetősen zárt közegben élte a mindennapjait. A személy hiánya, távolléte legmarkánsabban azokban az eseményekben érhető tetten, amelyeket nem, vagy csak félig írtak le. A levelekben tehát találhatóak olyan elhallgatott, ki nem mondott történetek, amelyeket a levél írója valami oknál fogva nem osztott meg a másikkal – ez pedig azért hangsúlyos, mert ebben az időszakban a hétköznapiakat nem együtt élte meg a két fél. Ezeknek az elhallgatott történeteknek a feltárása során úgy vélem, mélyebb rálátás nyílna a két személy kapcsolatára, gondolkodásmódjukra, illetve arra a lokális közösségre is, amelyben ők a mindennapjaikat ekkoriban élték. A korábbi, leveleket feldolgozó néprajzi kutatásokban ezt a nézőpontot nem érvényesítették, így újdonságként hathat a kutatásokban.